

Pædagogisk læreplan for Idrætsbørnehuset Springfidusen 2023

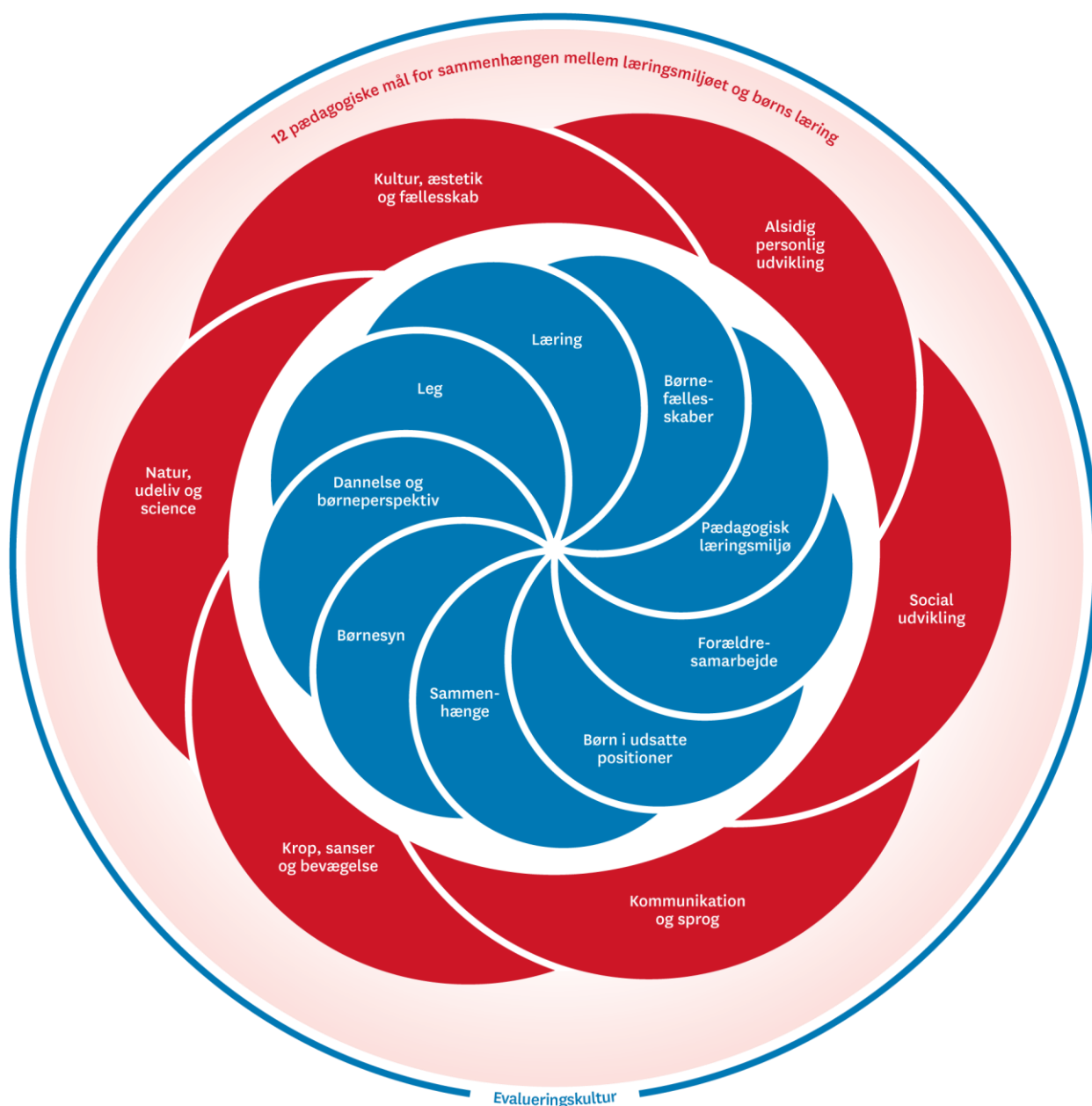
IDRÆTSBØRNEHUSET

Springfidusen

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede

formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan.

Hvem er vi?

Institutionen blev bygget som fritidshjem og åbnede dørene 1.12.1965. I 1992 blev der oprettet en børnehavegruppe på 20 børn som gennem årene er vokset sig større og større i takt med at antallet af fritidshjemsbørn faldt. I 2005 nedlægges fritidshjemmet, og institutionen blev en ren børnehave med en normering på 60 børn. Institutionen skifter navn fra *Ringsted Fritidshjem* til *Ringsted Børnehave* I 2006 opnormeres børnetallet til 66 børn, med indtag af børn op til 75 i forårsmånederne.

Pr 1/1-10, blev børnehaven officielt en idrætsbørnehave og efter medarbejdernes 1,5 årige idrætsefteruddannelse i Danmarks Idrætsforbund, blev den også godkendt på landsplan pr 1/6-11 og derved trådte institutionen ind i netværket "Certificerede Idrætsbørnehaver på landsplan". Navnet bliver igen ændret, denne gang til *Ringsted Idrætsbørnehave*.

Den 1. maj 2019 blev institutionen omdannet til en integreret 0-6 års institution og skiftede navn til det nuværende *Idrætsbørnehuset Springfidusen*.

Vi har til huse i den gamle Amtstuegård, overfor Sct. Bendts kirke, hvor vi deler hus med Ringsted Vandrehjem. Institutionen råder over stueetagen samt kælder i syd længen, og stueetage samt 1. sal af vest længen. Børnene er i hele stueetagen, i kælderen er der et motorikrum og på 1.sal forefindes kontor og personale rum. Vores uderum består af en næsten 6000 m² stor legeplads. Legepladsen er kendetegnet ved at medtænke børnenes muligheder for at udfordre og udforske deres krops mange muligheder for udfoldelse. Legepladsen er delt i 2 rum – det ene rum er der mulighed for at benytte bl.a. klatretårn, tarzanbane, cykler, sandkasse og legehuse. Her er også vores sansehøve. I det andet rum er der mulighed for at gemme sig i buskene, klatre i træer, udfordre motorikken på bakker og ujævnt terræn, hygge sig i bålhuset, køre på mooncars i det kupe-rede terræn og spille og lege på multibanen.

Vores centrale placering i byen giver os mulighed for at benytte byens parker og legepladser. Ligeledes har vi nem adgang til bus og tog.

Vi ligger i distrikt midtbyen og har tæt tilknytning til både Valdemarskolen og Dagmarskolen. De fleste af vores familier bor i distriktet, men vi har også familier fra resten af kommunen. En del vælger os pga. vores profil. Vi har således familier fra alle samfundslag og med forskellige etniske baggrunde. Vi ser det som en fordel, at sammensætningen af familier afspejler det samfund, børnene møder, og kommer til at møde i skolen og i deres videre liv.

Institutionen er opdelt i en vuggestuegruppe (Tumlingerne) og 3 børnehavegrupper for de ca. 3 årige (krudt-uglerne), en børnehavegruppe for de 4 årige (Klatremusene) og en gruppe for de ældste børnehavebørn (turbo troidene).

Ud over de faste stuer, har vi aktivitetsgrupper på tværs af aldre, her har vi målrettede aktiviteter, som f.eks. sprog, drengelige osv. som er fordi vi ved, at børn i børnehavealderen lærer mange kompetencer af hinanden. I aldersintegrerede grupper har børnene mulighed for at udvikle deres kompetencer både i samspil med jævnaldrende, men også i samspil med lidt ældre og lidt yngre børn. Det sidste år af barnets børnehavetid er

de i gruppen med de 5-6 årige. Her er der særligt fokus på den kommende skolestart. Hverdagen og aktiviteterne er målrettet aldersgruppen med skærpet fokus på Krop, bevægelse, sprog og sociale kompetencer og derved skole-parathed.

At vi er en idrætsinstitution betyder, at vores pædagogiske indsatser og værdier er indlejret i vores metode *Pædagogisk Idræt*, som tager afsæt i kroppens uanede muligheder. Metoden er baseret på, at alle kompetencer kan læres og udvikles gennem brug af kroppen på forskellig vis. Metoden er også baseret på den inkluderende tanke og på at skabe et miljø, hvor alle børn kan profitere af at være samt føle sig som en værdifuld del af fællesskabet.

Pædagogisk Idræt.

Formålet med idrætspædagogik er at skabe og fastholde en rød tråd af pædagogisk idræt i det pædagogiske arbejde. Børnene og forældre vil opleve professionelle pædagoger og idrætspædagogiske metoder og arbejdsformer som udgangspunkt for deres arbejde med at udvikle og styrke børnenes faglige, sociale og personlige kompetencer.

Begrebet idrætspædagogik

Idrætspædagogik skal forstås som "pædagogisk idræt", hvor institutionen i alle pædagogiske aktiviteter sætter fokus på leg, bevægelse, idræt og sundhed.

En idrætsinstitution er i Danmarks Idrætsforbund og Peter Sabroe Seminariets forståelse en institution, hvor personalet, bestyrelsen og forældrene bevidst, arbejder hen imod, at hele personalegruppen har en fælles idrætspædagogisk bevidsthed.

Definition af pædagogisk idræt:

Idrætspædagogikken er altså en bevidst idrætslig og pædagogisk faglig anvendelse af elementer fra idræt, leg og bevægelse, og dermed bliver pædagogisk idræt en integreret del af pædagogikken i idrætsbørnehaven.³

Pædagogisk idræt anvendt i praksis, er:

- Idræt, leg og bevægelse tilpasset målgruppen – i en didaktisk forståelse.
- Pædagogikken før idrætten – med afsæt i holdninger og værdier, omsat i handlinger.
- Metoden/praksisbegrebet i det pædagogiske arbejdsfelt.

Pædagogisk grundlag

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

---

Børnesyn

Vi ser børn som kompetente individer med stort udviklingspotentiale. Vi ønsker at møde det enkelte barns initiativer anerkendende, og udvikle deres initiativer gennem dialog og deltagelse. Vi tror på, at børn udvikler sig i forskelligt tempo og anerkender deres forskellighed som en styrke. Vi møder barnet tillidsfuldt og tager ansvar for relationen.

Vi skaber plads, tid og ro til udvikling via vores organisatoriske rammer. Fx når der efter frokost er en voksen i garderoben, som kan fremme barnets selvhjulpenhed ved støtte og hjælp med udgangspunkt i det enkelte barns niveau. På denne måde får børnene mulighed for at udvikle sig i eget tempo. Vi har positive forventninger til det enkelte barn, og giver plads og tid, til at barnet kan mestre selvhjulpenhed.

Med vores organisering af eftermiddagens rutiner og aktiviteter skaber vi mulighed for, at børnene kan forvalte deres egen tid og følge deres interesser for enten en særlig leg eller nogle særlige relationer. Vi skaber rammer, hvori det enkelte barn kan følge eget spor eller koble sig på andres leg med støtte fra en voksen, hvis det er nødvendigt. Den børneinitierede leg er i fokus, og de voksne følger børnene og bidrager i legen, hvor det giver mening.

I rutiner som fx at få en ny ble på, går vi i dialog med det enkelte barn, om hvornår det er klar til at forlade legen og gå med på badeværelset. Kendskabet til det enkelte barn gør, at den voksne kan afstemme sine gøremål efter børnenes behov. Dette ses fx ved at den voksne opsøger et barn og forbereder barnet på, at om et øjeblik skal barnet have en ny ble og spørger barnet, om det er klar nu eller som den næste.

Vi giver børnene mulighed for medbestemmelse fx ved valg af sange og aktiviteter i samlingen. Rammen er sat af de voksne så børnenes opgave er afgrænset og tilpasset deres udviklingsniveau. Fx er der 5 sange i kassen som barnet kan vælge imellem.

Praksiseksempel fra vuggestuen: 12 børn og 3 voksne sidder omkring bordet og spiser formiddagsmad og synger. Midt i en sang kravler et barn ned af stolen. En voksen siger "Jeg kan se at du er færdig, sæt dig lige op igen, så synger vi sangen færdig". Barnet sætter sig op igen og deltager i sangen, men så snart sangen er færdig, kravler barnet ned af stolen igen. Den voksne siger "vi skal lige have klude så vi kan tørre munden

og fingrene, kom du med over og hente dem, så kan du give dem til de andre børn". Barnet går med den voksne som gør kludene våde og sætter sig ned på gulvet til barnet og siger " Kan du give kluden til X?" Det gør barnet, kommer tilbage til den voksne med et stort smil og er klar til at give det næste barn en klud.

Praksiseksempel fra Børnehaven: 3 børn leger i legehuset og sandkassen. De vil gerne lave en restaurant. De bager kager og laver forskellige retter af mad. En af børnene har været på restaurant med sine forældre aftenen før, så hun har helt styr på hvordan det skal foregå. En voksen kommer hen til legehuset og siger: "hvor ser det lækkert ud – hvornår åbner restauranten?". Piger der styrer legen svarer, at de mangler en dug til bordet inden de kan åbne. Den voksne henter et viskestykke som kan bruges som dug. Pigerne dækker bord og inviterer den voksne indenfor i restauranten. Her fortæller de livligt om hvad der er på menuen og den voksne vælger og får serveret flere retter. Den voksne anerkender hele tiden sprogligt pigernes ageren og legens indhold.

Udviklingspotentiale

Vi ønsker at blive endnu bedre til at støtte op om børnenes spontane initiativer i både leg og rutiner. Vi skal øve os i at deltage i leg og følge børnenes initiativer og kun bidrage med vores perspektiver, hvis det er nødvendigt for at legen kan udvikle sig eller hvis det er nødvendigt at inkludere andre børn i legen.

Vi ønsker at inddrage børnene mere i planlægningen af aktiviteter samt evaluering af disse. Gennem dialog med børnene kan det pædagogiske personale få indblik i børnenes interesser og ud fra disse planlægge aktiviteter. En forudsætning er, at vi har præsenteret børnene for en masse forskellige muligheder.

Dannelse og børneperspektiv

Barnets perspektiver skal høres og tages alvorligt. I et samspil med andre børn og voksne skal barnet via dets bidrag og erfaringer danne og udvikle sine holdninger til- og viden om omverdenen, og hvordan det kan begå sig hensigtsmæssigt i denne. Dannelse er lykket, når børnene tager noget med sig og lagrer det som tavs viden.

Den pædagogiske praksis skal i videste muligt omfang baseres på børnenes perspektiver. Det betyder fx, at både i leg og rutiner griber det pædagogiske personale børnenes perspektiver og støtter dem i at udvikle disse. Vi guider dem, så alle børn kan være i rummet, med hver deres udviklingstrin og børnene lære egne og andres styrker og svagheder. For derved at kunne acceptere hinandens forskelligheder. Og måske få deres eget ønske opfyldt. Derved lærer børnene at tage hensyn til hinanden samtidig med, at de oplever at blive hørt og mødt i deres initiativer.

Ved konflikthåndtering skal alle perspektiver have plads og det skal foregå i dialog, hvor alle parter er ligeværdige. Det pædagogiske personale har fokus på, hvordan parterne kommer videre fra konflikten på en hensigtsmæssig måde og på, at den enkelte er i følelsesmæssig balance inden parterne eventuelt skilles.

Dannelse er også at lære de sociale normer fx ved et måltid. I vuggestuen skabes der et fællesskab omkring måltidet ved at alle vågne børn spiser samtidig ved mindre borde. Når barnet er færdig med at spise, hjælper det med at pakke madpakken sammen og sætte tallerken og kop på rullebordet. Herefter kan barnet kigge i en bog inden det er tid til at få ny ble og blive puttet til lur. I børnehaven mødes børnene ligeledes om maden i et fællesskab ved mindre borde. Når barnet er færdig med at spise, mødes det i sit behov for at kunne pakke madpakken sammen, men bliver udfordret i at blive siddende lidt længere, for at lære at vente på hinanden og udsætte egne behov for at tilgode andre behov.

Det pædagogiske personale er rollemønstre for børnene. Vi har stort fokus på hvordan vi taler sammen, hvordan vi griner sammen og hvad vores kropssprog udtrykker. Børnene skal møde forskellighed i udtryk for at blive fortrolig med de mange facetter af udtryksmåder, de vil møde i deres liv. Vi gør os umage for at opfordre børnene til at sige tak til hinanden fx når de hjælper hinanden og når der er blevet delt ud til fødselsdag.

Det pædagogiske personale sætter en ramme hvori børnene kan møde mindre forskelligheder som er funderet i de værdier, vi hver især står på som mennesker. Vi ønsker at børnene skal opleve, at forskellighed

indenfor en ramme er en styrke, og at børnene ved at opleve små forskelligheder, kan gøre sig erfaringer og på baggrund af disse, danne sig sine egne værdier og meninger.

Praksiseksempel fra vuggestuen: Særligt i rutinesituationer er der fokus på barnets perspektiv ift selvhjulpethed og udvikling af egen mening.

Det er tid til madpakker. Børnene skal have vasket fingre og 2 børn vil gerne være ved vasken samtidig. Den voksne hjælper det ene barn med at skylle fingre mens det andet barn får sæbe på sine. Herefter bytter børnene plads. Den voksne italesætter hele tiden hvad barnet gør og også hvad det skal efterfølgende. Det første barn har fået tørret hænderne og skal op og sidde i den høje stol. Barnet forsøger selv at kravle op, men der er for højt. En voksen siger " du vil gerne selv kravle op i stolen, jeg henter en skammel til dig". Barnet forsøger at kravle op mens den voksne henter en skammel. Med hjælp fra skamlen og den voksne, lykkes barnet i at kravle op i stolen.

Praksiseksempler fra børnehaven: Når der vælges sange og lege til samling, skal 2 børn blive enige om, hvilke sange/lege, der skal vælges. Børnene får valgmuligheder i form af ark med både tekst og billeder af sange/lege. I dialog med voksenstøtte, forhandler de 2 børn sig frem til hvilke sange/lege de ønsker. Den voksne skal være opmærksomme på, at det ikke altid er de samme som får deres valg trumfet igennem.

Ved en voksen initieret samling bliver børnene bedt om at sidde på numsen. Et barn synes det er svært at sidde stille, og lægger sig ned på maven. I stedet for at gøre det barns handling til noget forkert, følger den voksne det enkelte barns perspektiv og opfordrer alle til at ligge på maven. Samtidig justerer den voksne programmet og finder en sang eller leg, hvor man skal ligge på maven.

Udviklingspotentiale

For at sikre børnenes perspektiver i den pædagogisk praksis, ønsker vi at blive bedre til at evaluere praksis sammen med børnene. Vi skal udvikle en måde at gøre det systematisk.

Konflikter: Vi ønsker at øve os i, i højere grad at se det enkelte barns perspektiv og intention bag handlingen. Det er vigtigt for os, at blive bedre til at italesætte intentionen i stedet for handlingen.

Vi ønsker også at øve os i, at hjælpe begge parter fa en konflikt videre. Vi skal øve os i at forsikre begge parter om, at de begge bliver hjulpet videre, inden vi forsøger at løse konflikten.

I stedet for at sige "hvorfor græder du?" skal vi møde barnet med "hvad er der sket?"

Leg

Leg har værdi i sig selv. Vores organisering af dagen giver børnene rig mulighed for at lege, både børneinitieret og vokseninitieret. Gennem leg får børnene mulighed for at udvikle deres sociale kompetencer, deres fantasi og nysgerrighed, deres sprog og deres identitet og selvværd. Der er hver dag plads til børnenes spontane leg, og mulighed for at det pædagogiske personale kan støtte og være med til at udvikle legen, hvis der er behov for dette.

Det pædagogiske personale rammesætter legen ved at guide, regulere, støtte sprogligt og komme med idéer til udvikling af legen. De guider og støtter også i konflikthåndtering.

Det pædagogiske personale bruger deres deltagelse i børnenes leg som aktivt middel til inklusion af børn, som er i en udsat position. De støtter barnet i at se de andre børns initiativer og intentioner, og italesætter legens rammer og regler.

Det pædagogiske personale gentager lege og aktiviteter, så børnene bliver trygge i dem og selv kan lege dem eller videreudvikle legen. De rammesatte lege kan stimulere børnenes fantasi så de tager legene med ind i deres børneinitierede univers og bruger elementer af legen og videreudvikler legen.

Gennem legen får børnene mulighed for at opdage nye relationer og udvikle sig socialt, følelsesmæssigt og relationelt. De lærer at forhandle og udvikle egne idéer samt koble sig på andres idéer.

I vuggestuen skal det pædagogiske personale være meget tæt på børnene i deres leg for at støtte og italesætte de små initiativer, der kommer fra børnene. Legen opstår ofte, når den voksne italesætter og guider børnene i det, de gør.

I børnehaven foregår der meget konstruktionsleg, rollelege og regellege. Særligt regellegene er vokseninitieret. Her har de voksne mulighed for at rammesætte legen med et bestemt udviklingsfokus for et enkelt barn, en mindre gruppe børn eller hele børnegruppen.

Praksiseksempler fra vuggestuen: Det pædagogiske personale har introduceret en sangleg, hvor alle har en ærtepose på hovedet og der synges en sang. Til slut i sangen skal ærteposen falde ned af hovedet, når det tælles til 3 og siges Bum. Herefter placeres ærteposen på fx hånden, maven eller andet sted på kroppen. Ærteposerne er tilgængelige for børnene hele dagen og mange gange i løbet af dagen er der et barn, der tager en ærtepose og henvender sig til en voksen for at få ærteposen på hovedet og få den voksne til at synge sangen.

Alle sanseboldene er hældt ud på gulvet. De voksne følger børnenes initiativer i at trille, mærke og kaste med boldene. Under oprydning af boldene bliver leg til en rammesat aktivitet med et særligt formål. Baljen til boldene bliver sat på gulvet og børnene opfordres til at finde fx en rød bold og kaste den op i baljen. Børnene deltager ud fra deres udviklingstrin. Nogle observerer hvad der sker, nogle tager en bold i en vilkårlig farve, den voksne siger "du har fundet en rød/gul/grøn/ bold, i baljen med den "farve på bolden" bold" og andre finder den rigtige bold på de voksnes opfordring.

Praksiseksempel fra børnehaven: Storebørns gruppen leger "Rødt lys – stop" ude på legepladsen. Det er de voksne der instruerer og styrer legen. De leger den i længere tid, og 4 af børnene synes, at det er rigtig sjovt. Efter frokost er alle børnene på legepladsen og den børneinitierede leg er i fokus. De 4 børn begynder at lege "Rødt lys – stop". Nogle af de yngre børn kigger interesseret på. Det opdager en af pigerne og hun spørger, om de vil være med. De 4 ældste børn instruerer og styrer nu legen, så de yngre børn kan være med.

Udviklingspotentiale

Rammesætte leg med særligt fokus – benytte pædagogiske idrætslege i højere grad

Ikke afbryde leg ved at rydde op, men sætte legen på pause for herigennem at støtte op om børnenes flow tilstand.

Skabe rammesat leg på legepladsen eller deltage i børnenes spontane leg. Følge børnenes spor.

Læring.

Vi har en bred forståelse af læringsbegrebet. Børn lærer gennem kommunikation og i sociale interaktioner. De skal møde nye oplevelser, udforske med hele kroppen, deres sanser og mødes med nysgerrighed, interesse og refleksion undring og spørgsmål. Læringsmiljøet skal fremme en kultur, hvor det er positivt at turde begå fejl og slippe fantasien løs.

Vi tilrettelægger dagens rytme, så der er mulighed for læring hele dagen. Læring sker både i børneinitierede og voksenplanlagte aktiviteter samt i rutinesituationer.

Vi tillægger alle rutinesituationer værdi i sig selv, og har mål for læringen i de forskellige situationer. Vi er bevidste om, hvordan vi kan tilrettelægge rutinesituationerne, så det enkelte barn får mulighed for at udvikle sig i eget tempo.

Via pædagogisk idræt kan vi sætte særligt fokus på forskellige læringsområder, så vi i de planlagte aktiviteter giver børnene mulighed for at udvikle et særligt område fx det sociale, det kognitive, det kropslige mm. Det pædagogiske personale får viden om det enkelte barns udviklingszone ved at observere og følge den børneinitierede leg. Denne viden bruges i planlægningen af aktiviteter, således at børnene får mulighed for at deltage i varierede aktiviteter på deres udviklingsniveau og gøre sig erfaringer indenfor områder som fx natur, kultur, nærmiljøet og samfundet generelt.

Det pædagogiske personale er tæt på den børneinitierede leg for at kunne støtte børnene i udviklingen af legen eller fx sprogligt. På denne måde er det pædagogiske personale med til at udvide børnenes erfaringsverden, sproglige- og sociale kompetencer.

Praksiseksempel fra vuggestuen: Under udarbejdelse i vuggestuen har vi en kuffert med en flamingo som er et tøjdyr. Flamingoen kommer frem hver dag når vi spiser formiddagsmad. Nogle gange at den sur, ked af det, vred, glad, fjollet, henrykt, hengiven. Flamingoen kan have forskellige ting med til os, målrettet aktivitet, årstid, tema eller andet. Det kan fx være et flag til fødselsdag, en sang der handler om noget børnene er særlig optaget af lige nu/et tema, eller bare en sang de særligt glade for lige nu. Det kan også ske at flamingoen slet ikke er i kufferten så må vi lede efter den. Vi taler om hvor vi leder: vi må kigge højt og lavt, inde og ude, foran og bagved, oppe og nede, over og under, ved siden af, bagved osv. Vi bruger kroppen når vi leder fx når vi leder højt oppe må vi stå på tæer, når vi leder under må vi ned at ligge på maven. Flamingoen kan også have fx en pensel med hvis vi skal male eller en sko hvis vi skal ud at gå tur. Læringen bliver på denne måde visualiseret og afprøvet af børnene selv, via en meget elskelig Flamingo samt barnets egen krop.

Praksiseksempel fra børnehaven: De voksne i den mellemste børnegruppe har planlagt et tema omkring kroppen. Børnegruppen sidder og holder samling og de taler om en masse ting om kroppen, den voksne kan dog godt mærke en uro begynde at sprede sig blandt børnene. Så hun beder dem alle rejse sig op og introducere en robot leg. Her skal alle børn bevæge sig rundt på stuen, fryse i en bestemt stilling og så går en voksen sammen med et barn rundt og trykker på de forskellige robotter. Når en robot bliver trykket på skal den lave en bevægelse, den voksne fremhæver bevægelserne så de andre kan lade sig inspirere og finde ud af om deres robot kan det samme.

Udviklingspotentiale

Benytte planlagt pædagogisk idræt i højere grad.

Dele børnene i mindre grupper baseret på deres udviklingsniveau inden for specifikke områder fx sprog, og planlægge målrettede læringsaktiviteter derefter.

Børnefællesskaber

Det sociale rum skabes i mødet mellem børn og voksne. Det enkelte barns læring, dannelse, og udvikling sker i et socialt samspil mellem deltagerne i det sociale fællesskab. Det betyder, at alle børn og voksne har stor betydning for de erfaringer, den enkelte tager med sig fra de forskellige fællesskaber, det deltager i. Alle børn skal opleve at føle sig som en del af et fællesskab.

Børnefællesskabet skal være en ramme, hvori det enkelte barn kan deltage aktivt og vise initiativ samt være et rum, hvori den enkelte kan udvikle nye relationer på tværs af alder, køn og kultur. Vi arbejder med aldersintegrerede stuer, men deler også børnene i aldersopdelte grupper. Denne vekselvirkning giver børnene mulighed for at etablere og deltage i forskellige fællesskaber, som på hver deres præmisser bidrager til den enkelte og fællesskabets udvikling, trivsel, dannelse og læring.

Det er det pædagogiske personales ansvar at skabe balance mellem fællesskab og individ. Det gør vi bl.a. ved at italesætte konsekvenserne af individets handlinger for dets deltagelse i fællesskabet samt fællesskabets forpligtelse overfor individet.

Forældrene har et medansvar for at skabe et velfungerende børnefællesskab ved at anerkende alle familier uanset forudsætninger. Dette kommer særligt til udtryk ved vores forældrearrangementer, men også når forældrene mødes ved aflevering/afhentning, samt når de arrangerer private legeaftaler.

Vores fysiske rammer på vores naturlegeplads giver mulighed for at skabe mange forskellige fællesskaber, hvor alle kan blive mødt på deres ønsker til leg. Der er rig mulighed for at sætte forskelligheder i centrum, så børnene får øje på nye relationer og kundskaber hos hinanden.

Børn i udsatte positioner har brug for en retning for at indgå i et fællesskab. Det pædagogiske personale skal være bevist om det enkelte barns kompetencer for at udvide de andre børns viden om- og lyst til at indgå i

relationen med det udsatte barn. Aktiviteter kan komme i fokus frem for de vanskeligheder et barn kan have. Dette gør vi også via vores pædagogiske idrætslege ved brug af den pædagogiske bagdør.

Praksiseksempel fra vuggestuen: Alle børn sidder i deres stole rundt om bordet. Det er tid til formiddagsmad og sang. En flersproget pige tager begge hænder op over hovedet og vifter med dem. Hun leder efter øjenkontakt med én af de voksne. En voksen fanger hendes blik og hun smiler mens hun begynder at nynne en melodi. Den voksne siger "Du vil gerne synge navnesangen?". Pigen smiler og nikker og tager hænderne ned. Den voksne siger til hele gruppen "vi synger navnesangen, vi starter med X – er i klar?" Der tælles til 4 og navnesangen starter. Børnene viser alle glæde ved den kendte sang og særligt når deres eget navn bliver sunget, smiler de. Alle børn er koncentrerede og følger nøje med i, hvem der synges om. De største børn kan synge med på de forskellige navne og der opstår længerevarende kontakt med mellem flere af børnene.

Praksiseksempel fra børnehaven: Dagens aktivitet for en mindre gruppe børn på 3-4 år er massage. Børnene får hver deres yogamåtte og vi starter med forskellige yogøvelser. Børnene skiftes til at vælge en øvelse, som er afbilledet på måtterne. Herefter stiller den voksne en kasse med forskellige massageting i. 2 piger, som har en nær relation finder hurtigt sammen og den ene stryger den anden på armene med en blød pensel. En dreng skynder sig at tage massagebolden. Den voksne spørger ham: "hvem har du lyst til at give massage med bolden?" Drengen svarer "dig". Den voksne lægger sig ned på maven så drengen kan bruge massagebolden på hendes ryg. Drengen er i en udsat position i det lille fællesskab – han har ikke etableret nære relationer til de andre børn endnu. Efter lidt tid opfordrer den voksne drengen til at spørge en anden dreng, der sidder ved siden af og kigger på, om han vil have massage. Den voksne hjælper med at spørge, og de 2 drenge skiftes til at give hinanden massage.

Da det bliver tid til at pakke aktiviteten sammen for at spise frokost, siger den ene dreng til den anden: "Vi skal sidde sammen og spise, ik?" Det vil den anden dreng gerne og supplerer med: "Jo, vi er gode venner, ik?"

Udviklingspotentiale

Når et barn gerne vil være med i en leg, kan vi hjælpe barnet med at observere legen og snakke med barnet om, hvordan barnet kan byde ind i legen. Så i stedet for at spørge "Må jeg være med?" kan barnet spørge "må jeg være storesøsteren?"

Forældresamarbejde – blive tydeligere om det vi gør og hvorfor. Få forældrene til at tage fællesskabet med hjem via legeaftaler. Opfordre ved at fortælle om gode relationer og inspirere til muligheder for at mødes på fx en legeplads.

Få større indsigt i hvad fællesskab er for børnene, hvilke fællesskaber de føler sig som en del af, og hvilke de eventuelt ønsker at blive en del af.

Når vi spiser har vi et fællesskab omkring dette. Snakke omkring bordet kan være både afklarende fx ifht tidligere konflikter og spirende ifht nye relationer og venskaber. Hvad man har med i madpakken og at noget ligner det som det X har med i madpakken, er ofte en god måde at begynde en samtale på. Også her har forældrene en vigtig rolle. Madpakken skal give energi til en lang og udviklende dag. En madpakke med alt for mange søde sager kan give anledning til misundelse og "du må ikke" kultur børnene imellem. Personalet vil altid rette henvendelse til forældrene hvis vi oplever indhold i madpakken der kan være problematisk for barnet. I situationen sammen med børnene vil vi kommenterer med fx "det er en fin madpakke X har fået med fra sine forældre" og dernæst samarbejde med forældrene om en evt justering i madpakken.

Pædagogisk grundlag

Pædagogisk læringsmiljø

Det pædagogiske personale rammesætter og tilrettelægger et pædagogisk læringsmiljø, som tilgodeser børnenes muligheder for at udvikle sig i forskellige fællesskaber og i varierede aktiviteter. Det gør de ved at tilrettelægge dagen for børnene i institutionen, så den rummer forskellige læringsmiljøer både i de planlagte pædagogiske aktiviteter, dagens rutiner og i de spontant opstået lege.

Igennem det pædagogiske personales kendskab til børnegruppen skaber de læringsmiljøer omkring børnene, der udvikler, danner og skaber læring inden for børnenes nærmeste udviklingszone. Den planlagte pædagogiske praksis bliver tilrettelagt ud fra didaktiske overvejelser omkring bl.a. stuenes indretning, børnegruppens størrelse, antallet af voksne på stuen, hverdagens rytme og forældre samarbejdet.

Det pædagogiske personale i huset evaluerer sammen med lederen på læringsmiljøerne, så de hele tiden udfordrer og tilgodeser alle børn bedst muligt. Dette gør, at det pædagogiske personale hele tiden har didaktiske overvejelser over, hvordan læringsmiljøet understøtter børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring og udvikling.

Læringsmiljøerne skal være tydelige igennem hele dagen. I børnehaven har vi en tavle der fordeler det pædagogiske personale på forskellige aktiviteter. Ved at fordele det pædagogiske personale på denne måde, har den enkelte øje for læringsmiljøerne på fx badeværelset, rundt om frugten, på legepladsen og ved aktiviteten. Dette gør, at den enkelte kan fordybe sig i en aktivitet og støtte op, udfordre og sikre en udvikling og læring i børnegruppen.

I vuggestuen har vi en oversigt over personalets arbejdsfordeling på forskellige aktiviteter. Det er primært i forhold til de voksnes placering når vi spiser, når børnene skal lægges til at sove og aktivitet på stuen mellem spisning og at blive puttet. Børnene får tryghed og nærvær og de voksne ved at alle opgaver bliver løftet med øje for læringsmiljøer i alle situationer.

Vuggestuens dage er mere varierede og derfor har det pædagogiske personale øje for, at læringsmiljøer kan opstå igennem hele dagen. Et barn der har sovet om formiddagen, får mulighed for at tumle, undersøge og kravle rundt, inden det skal sove igen. Det pædagogiske personale i vuggestuen former derfor læringsmiljøerne omkring børnene, så de passer til børnegruppens zone for nærmeste udvikling.

Praksiseksempel fra vuggestuen: Vi har lige spist madpakker og de fleste børn sidder på madrassen og læser i bøger sammen med en voksen. En anden voksen sidder ved bordet med 2 børn der ikke er helt færdige med at spise. Den 3. voksne går med 2 børn i garderoben for at tage "sove tøj" på. Den voksne finder tøjet frem, sætter sig på gulvet og guider og hjælper børnene i tøjet. Det ene barn er hurtigt i tøjet mens den anden er i gang med at få fødderne ud gennem buksebenet. Vi taler om at det er svært og at barnet skal trække op i buksebenet. Barnet der for længst er færdig hjælper det andet barn med at få fødderne ud og op at stå så dragten kan lynes. Den voksne lægger madrasser i barnevognene og børnene står klar ved stigen, som den voksne tager ned og sætter på barnevognen. Det ene barn kravler op og bliver puttet, dernæst kravler den anden op i sin barnevogn. Den voksne har på forhånd gjort sig overvejelser over hvilke børn der bliver puttet

på samme tid. Børnene spejler sig i hinanden, hjælper hinanden når det bliver for svært og er begge deltagende i hele "putte" rutinen og processen.

Praksis eksempel fra børnehaven: En gruppe børn er med en voksen på badeværelset, alle børn skal have skiftet ble. Den voksne opfordrer børnene til at tage bukserne ned så de kan få skiftet bleen, de fleste børn begynder, men en dreng står stille og kigger. Den voksne sidder på en bænk og hjælper de børn der har problemer med tøjet og bleen. Der er lidt små snak om tøjet og mønstret på bleerne, et af børnene kommenterer på at han har en navle. Pædagogen spørger om de andre børn også har en navle, den stille dreng kigger ned og udbryder "det har jeg" et andet barn siger det samme og de to griner sammen.

Udviklingspotentiale

Etablere tydelige zoner på legepladsen som inviterer til forskellige lege.

Pædagogisk grundlag

Samarbejde med forældre om børns læring

Ringsted Kommune

Samarbejdet mellem den enkelte familie udvikles og skabes i tæt dialog mellem familien og det enkelte dagtilbud.

I Ringsted Kommune skabes det bedste grundlag for et fælles samarbejde og ansvar for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse, gennem:

- Tidlig visitering og besøgsdage
- Et åbent og tillidsfuldt forældresamarbejde
- Gensidige afstemninger af forventninger
- Involvering og deltagelse i det tværfaglige samarbejde
- Skriftlig dokumentation af "at" vi gør det vi siger vi gør", både i foldere til forældrene og via intra/aula

Idrætsbørnehuset Springfidusen

Vi ønsker at skabe en tillidsfuld relation til forældrene så hurtigt som muligt, når de begynder i institutionen. Det er vigtigt for os, fordi vi ønsker at forældrene deler vigtige oplysninger omkring barnet og familiens situation. Det gør vi ved at give os tid til at lytte opmærksomt og gå i dialog med forældrene både i hverdagen og ved aftalte samtaler. Vi tror også på, at en gensidig forventningsafstemning er med til at skabe en tillidsfuld relation. Dette gør vi ved opstartssamtaler, 3 måneders samtaler og i vores velkomstfolder.

Vi ønsker at forældrene kan tale med os, at vi kan holde hinanden opdateret på barnets situation og holde relationen ved lige, når der er behov for det. Det gør vi ved at tage os tid i hverdagen til en lille snak et stille sted. Hvis det afstedkommer behov for en længere samtale, tilbyder vi forældrene dette hurtigst muligt.

Det er vigtigt for os at dele oplevelser i institutionen med børn og forældre som udgangspunkt for fælles glæde. Det gør vi ved vores sociale arrangementer, hvor vi giver os tid til at være sammen med forældre og børn i mere uformelle rammer. Det er vigtigt for os, at medarbejderne er synlige og tilgængelige for forældre og børn, da de uformelle snakke og fælles oplevelser er med til at vedligeholde en tillidsfuld relation.

Det er vigtigt for os, at alle forældre kan have blik for det fællesskab, deres barn deltager i. Vi hjælper forældrene til dette ved at italesætte i hverdagen og ved de forskellige samtaleformer, hvordan vi sætter barnets situation i relation til barnets position i børnefællesskabet.

Det er vigtigt for os, at der indimellem er tid til en lille fortælling omkring barnet. Det kan være noget barnet har sagt, gjort oplevet. En sjov, sød, hyggelig historie er altid rar at få som forældre. Det kan også skabe

grundlag for, at det er lidt nemmere som forældre at tackle når personalet fortæller om noget der er svært for barnet.

Pædagogisk grundlag

Børn i udsatte positioner

Ringsted Kommune

Alle børn i Ringsted kommunes dagtilbud, der befinder sig i en udsat position, modtager en systematisk og målrettet tværfaglig indsats med henblik på at afhjælpe deres udfordringer, der knytter sig til deres trivsel, læring, udvikling og sundhed.

Der handles i alle dagtilbud tidligt, hurtigt og relevant via:

- Fokus på hele barnets dag, såvel hjemme som i dagtilbud
- Fokus på barnets deltagelsesmuligheder i børnefællesskaber
- Justering af læringsmiljøer
- Forpligtigende forældresamarbejde
- Udarbejdelse af pædagogisk plan
- Udviklingsmodellen med tilhørende mødestruktur

Alle dagtilbud arbejder forebyggende, med konkrete indsatser:

- Tidlig visitering med besøgsdage
- Samtale ved opstart i dagtilbud, eller senest efter 3 måneder
- Trivselsvurdering 2 gange årligt
- Sprog vurdering i 3 års alderen og ved særlig eller fokuseret indsats igen ved 5 års alderen
- Brobygningsarbejde omkring overgange i barnets liv fra 0 til 6 år

Børn med særlige behov i Idrætsbørnehuset Springfidusen.

Vi er opmærksomme på de børn, som har brug for ekstra pædagogisk indsats. Det betyder, at vi er opmærksomme på hvert enkelt barns trivsel og på, om barnet er deltager i sociale fællesskaber.

Hvis et barn ikke er i trivsel, er det vores opgave at handle på det. Første skridt er at se på vores pædagogiske praksis og de fysiske rammer, som vi tilbyder og om der deri er noget vi kan gøre anderledes.

Dette informerer vi forældrene om. Hvis barnets trivsel ikke bedrer sig, vil vi indkalde forældrene til en samtale, hvor vi sammen drøfter, hvordan vi i fællesskab kan støtte barnet.

Vurderer vi, i samråd med forældrene, at vi er bekymrede for barnets trivsel og udvikling, og ser, at barnet har brug for særlig støtte og opmærksomhed, vil vi udarbejde en individuel handleplan for barnets hverdag i institutionen. Det kan her være brugbart at inddrage andre professionelle samarbejdspartnere, som kan have relevans i forhold til det enkelte barn og forældre. Vi vil ofte søge ekstra råd og vejledning hos vores konsulent eller vores psykolog i PPR.

Pædagogisk planlagte aktiviteter giver mulighed for at tilrettelægge særlige læringsforløb for børn med særlige behov. Så alle børnene bruger både deres stærke og svage sider for herigennem, at opleve de gør en forskel og de kan bidrage til fællesskabet på trods af deres vanskeligheder.

Det betyder at børnene bliver klar over deres egne og andres grænser, og bliver dermed mere tolerante overfor andre mennesker.

Børn kan være i en udsat position i kortere eller længere tid og årsagen kan være forskellig. Et barn kan også være i en udsat position i et bestemt læringsmiljø eller en bestemt social kontekst i løbet af en dag.

Vi gør os umage for at se det enkelte barn og dets kompetencer og i hvilke situationer, det kan blive vanskeligt for barnet at deltage i fællesskabet.

Udviklende øjeblikke

Eksempel: når et barn har et højt arousalniveau, kan en lille aktivitet som barnet genkender og forbinder med glæde, få barnet til at komme ned i arousal og dermed være tilgængelig for intervention.

Følgende er et eksempel på et barn der har rigtig svært ved at komme i vuggestue om morgenen. Dagen begynder altid med, at han løber "som en hovedløs høne" ind på stuen og vælter børn og legetøj omkring sig. Der er som regel et barn eller to der bliver kede af det, hvilket X tilsyneladende ikke registrerer.

Den voksne har gjort sig klar ved døren til, at tage i mod X før han kommer ind på stuen. Den voksne holder hænderne venligt og fast på X's arme, smiler til X og siger "godmorgen X, jeg er så spændt på om du skal gå eller kravle ind i vuggestuen i dag" X går straks på alle 4 og kravler ind i vuggestuen. Den voksne siger "se, i dag kommer X kravlende i vuggestue og siger godmorgen" Børnene bliver interesseret, siger godmorgen og X stopper op og griner. Dagen er indtaget med positiv opmærksomhed. Efter den dag er det sådan X bliver taget i mod hver morgen. Han behøver dog ikke længere at blive mødt i garderoben men kommer selv på stuen på mange forskellige måder. Den voksne benævner hvordan han kommer ind i dag og dagen er godt begyndt.

Pædagogisk grundlag

Sammenhæng til børnehaveklassen

Ringsted Kommune

I Ringsted Kommune starter de kommende børnehaveklassebørn i tidlig SFO-start d. 1. maj. Vi kalder starten i tidlig SFO for Spirestart og børnene for "Spire-børn".

Den gode overgang til SFO og skole, handler om at børnene får kendskab til skolelivet og relationen til de voksne, der bliver en del af barnets skoleliv. Det er afgørende for den gode overgang, at Spirebørnene hjælpes godt over broen fra børnehaven til Spireperioden i SFO. Spireperioden sker gennem brobygning mellem børnehave og SFO og er et fælles anliggende for de professionelle på begge sider af broen, - og det foregår i et tæt samarbejde med forældrene. Børnehaven modtager et beløb til at skabe en god overgang for alle børn.

Kvaliteten i Spireforløbet er kendetegnet ved pædagogisk velovervejede tiltag, der skaber helhed og kontinuitet for børn og voksne og bidrager til positivt til børnenes trivsel. Overgangen bærer præg af kvalitet for børn, forældre og professionelle og har fokus på at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

I Spireforløbet arbejdes der bl.a. med følgende aktiviteter, som er beskrevet:

- Leg- og bevægelse (LOB) fra årets start
- Trivselsvurderinger og overleveringssamtale evt. med deltagelse af forældre
- Spirebørn besøger SFO og genbesøger børnehave

Idrætsbørnehuset Springfidusen.

I maj på vores forældremøde kommer der besøg af medarbejder fra vores distrikt skoler, som fortæller om spireforløbet og skolestart. På dette møde vil forældrene også få udleveret diverse forældretilladelser, så vi har alle dokumenter på plads. Det er tilladelse til. F.eks. førstehjælpekursus i børnehøjde.

Forældrene vil ligeledes bliver præsenteres for vores årshjul, som indeholder alle de aktiviteter og overvejelser som der ligger bag børnenes sidste år i børnehaven.

Årshjulet forberede også forældrene på forældre inddragelse i det sidste år f.eks. Hvordan var din første skoledag? Og et billede af forældrene på første skoledag.

Øvrige krav til læreplanen

Inddragelse af lokalsamfundet

Som led i vores idrætsprofil går vi 1 gang om ugen ud i Gymnastikhuset i Ringsted Sportscenter. Her er der mulighed for at planlægge aktiviteter, der kan udfordre kroppen på en anden måde end i de læringsmiljøer, vi kan stille til rådighed i institutionen.

I 2007 blev Leg og bevægelse igangsat for de ældste børnehavebørn med følgende fire succeskriterier:

1. Alle børn oplever glæde og inspiration ved at deltage i idrætsprægede legeaktiviteter.
2. Børnene får et pædagogisk tilbud inden for læreplanstemaet "Krop og Bevægelse", som både kvantitativt og kvalitativt...
3. Medarbejderne er bedre rustet til at tilrettelægge aktiviteter inden for temaet "Krop og bevægelse".
4. Et partnerskab mellem frivillige foreninger og dagtilbuddene er etableret.

Vi besøger Solbakken (plejehjem) 1 gang om måneden og laver bevægelsesaktiviteter med de ældre borgere. Vi fejre også fastelavn på Solbakken og går Luciaoptog for de ældre. Samarbejdet med Solbakken giver børnene mulighed for at opleve glæden ved samværet med ældre mennesker, ligesom vores besøg altid afføder snakke om livet og det at blive ældre.

Vi deltager i påske-, høst- og julegudstjeneste i Sct. Bendts Kirke. Gudstjenesterne er særligt tilrettelagt for hhv vuggestue og børnehave. Besøgene i kirken giver anledning til snakke om, at vi ikke alle har den samme trosretning, men at vi sagtens kan opleve og være nysgerrige på hinandens tro. Børnene får blik for forskelligheder på en positiv måde.

Vi benytter byens børnebibliotek og får besøg af Bogbussen 4 gange om året. Det understøtter vores sproglige læringsmiljø at børnene får mulighed for at følge egen nysgerrighed i udforskningen af de mange bøger. Børnene er med til at vælge hvilke bøger, der skal lånes med hjem i institutionen. Vi deltager i den årlige "Læs Højt" uge, hvor elever fra 5/6. klasse kommer i institutionen og læser højt for børnehavebørnene.

Øvrige krav til læreplanen

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

I børnehaven er alle vores møbler på hjul. Det giver mulighed for at inddele stuen i mindre læringsmiljøer, som passer til de aktiviteter, der sker på forskellige tidspunkter af dagen. Dette giver børnene mulighed for at etablere lege i mindre og relativt uforstyrrede rum, og det er med til at holde støjniveauet nede. Vi har også støjdæmpende loftsplader.

Vi har i både vuggestue og børnehave vægmonterede klapborde, så vi kan udnytte gulvpladsen, når aktiviteterne kræver meget plads.

I vuggestuen kan soverummet omdannes til legerum ved at afskærme sengene. Det skaber ro og tydelighed ift hvilken funktion rummet har på forskellige tidspunkter af dagen.

Vi mindsker visuel støj ved at have få, rolige farver på vægge og møbler. Vi har opbevaring i skabe og kurve med billeder af indholdet på.

Vi lærer børnene at passe på både interiør og legetøj, så det forbliver indbydende.

På badeværelserne har vi hæve/sænke borde, så børnene selv kan kravle op og ned af bordene. Dette giver det pædagogiske personale det bedste arbejdsmiljø, og børnene oplever at være aktivt deltagende og mestre selvhjulpenhed.

Også når de mindste børn skal sove i barnevogn, har vi hjælpemidler i form af en stige, så barnet selv kan kravle op i vognen. Det giver igen et godt arbejdsmiljø for de voksne og barnet oplever mestring.

Voksenstolene er alle på hjul og kan justeres i højden. Det giver mulighed for at være tæt på børnene, når legen foregår på gulvet, og tæt på legen, når den foregår ved at bord. Det giver også det pædagogiske personale mulighed for at flytte sig hurtigt rundt på stuen, når det er påkrævet.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

For at børnene udvikler deres erfaringsverden og deltagelsesmuligheder, er det vigtigt de mestrer kompetencer som engagement, livsduelighed, gåpåmod samt lysten til at tage del i et fællesskab.

Vi giver børnene mulighed for at udvikle disse kompetencer ved at lave læringsmiljøer hvor de kan indgå i små og store fællesskaber. Det være sig ved den frie leg om morgenen, den planlagte pædagogiske aktivitet, eller en tilbudt aktivitet om eftermiddagen på legepladsen. Igennem disse fællesskaber giver vi børnene mulighed for at indgå i meningsfulde relationer med det pædagogiske personale og andre børn, hvor det enkelte barn kan føle sig værdsat, passet på og respekteret.

Det er ydermere igennem dette fællesskab at børnene kan indtage forskellige positioner, føle at de hører til og få forståelse af de demokratiske processer. Fx når børnehaven skal planlægge en maddag, vi lytter til børnene og spørger om deres meninger til menuen. Det skaber et andet ejerskab for børnene til aktiviteten og glæde ved at deltage og nyde maden.

Opstår der en konflikt, støtter og guider vi børnene i at udtrykke deres følelser og løse konflikten på en hensigtsmæssig måde. Vi ønsker at lære børnene at mærke sig selv samt at aflæse andre. For de helt små børn i vuggestuen støtter det pædagogiske personale op om denne læring både fysisk og psykisk. Fx på badeværelset hvor det enkelte barn får mulighed for selv at kravle op på det nedsænkede puslebord, selv trække

strømperne af eller finde sit eget tøj i kurven. Alt dette bliver fulgt op med anerkendende ord og positiv mimik fra det pædagogiske personale, så barnet kan mærke, at det godt kan selv.

På vores naturlegeplads er der rig mulighed for at udfordre egen krop og skubbe til grænser for, hvad man tør. På denne legeplads giver vi børnene mulighed for at skifte mellem at iagttage og være initiativtagende i fællesskabet, da der er mange forskellige deltagelsesmuligheder. En lille bakke bagerst på legepladsen kan både være en stor motorisk udfordring, et perfekt gemmested eller skabe mulighed for rollelege. Rundt omkring på denne legeplads ligger der træstubbe og store sten, hvor det pædagogiske personale sammen med børnene kan udforske, udfolde og stille sig nysgerrige over for insekter og planter. Herigennem er der rig mulighed for at børnene kan fordybe sig i det, de er optaget af, samt blive anerkendt i det fantastiske fund af f.eks en stor regnorm.

Praksiseksempel fra vuggestuen: 3 børn leger på stuen. Alder ca. halvanden år. De vil alle gerne lege ved legekøkkenet og have køkken- og madtingene. Den voksne er tæt på, for at hjælpe med at lege og hjælpe børnene i det sociale samspil.

Et barn er ivrig efter at få det legetøj, som de andre har, og vil gerne stå allerforrest i køkkenet. Barnet har en voldsom adfærd over for de andre børn, og reagerer ikke, når de begynder at græde.

Den voksne har fokus på barnet og på at få reguleret adfærden. Gentagne gange tager barnet legetøj fra et af de andre børn. Den voksne hjælper barnet med at give legetøjet tilbage. Og viser og italesætter samtidig for barnet, at de andre bliver kedede af det, og ikke er færdige med at bruge legetøjet endnu. Den voksne forsøger at hjælpe barnet videre i legen ved at skabe et samspil med de andre børn. Dette gentages flere gange. Et par dage senere observerer den voksne barnet i en anden kontekst sammen med en anden voksen. Her har barnet igen taget et stykke legetøj fra et andet barn. Den voksne siger "X var ikke færdig med at bruge legetøjet, du må give det tilbage igen" X går tilbage og afleverer legetøjet. Den voksne hjælper X videre i legen med noget andet legetøj.

Praksiseksempel fra børnehaven: Der er samling og en voksen fortæller, at dagens aktiviteter bla er trylledej. Et barn udbryder øvøvv. Den voksne spørger " hvad kunne du tænke dig at lave i dag?". Barnet vil gerne lege sørøver og flere andre børn bakker op. Planen bliver ændret, og der bliver lavet sørøverkort, børnene bliver malet i ansigtet, børnene går på skattejagt både ude og inde og legen varer det meste af dagen og alle børn deltager på forskellige tidspunkter af dagen.

Udviklingspotentiale

Vi ønsker at have større fokus på, at børnene er medbestemmende i planlægningen af aktiviteter.

Et eksempel fra vuggestuen på hvordan medbestemmelse bliver praktiseret med denne aldersgruppe:

Vi har planlagt at gå på vores naturlegeplads. 1 voksen går ud med de første børn og er ved sandkassen på vores almindelige legeplads. Efterhånden som børnene er kommet i tøjet, går de til den voksne ved sandkassen. Planen er at vi går sammen på naturlegepladsen når alle er ude. Børnene graver i sandkassen og de børn der kommer til, indgår i legen eller tager initiativ til egen leg omkring sandkassen. Store vandpytter bliver dækket til med sand og trampet på, der graves huller i sandkassen, kørt med biler i sandet, et barn øver sig i, at komme over kanten på sandkassen igen og igen. Vi kom ikke på naturlegepladsen den dag. Børnene viste klart og tydeligt hvad de var optaget af.

De 6 læreplanstemaer

Social udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

For at understøtte børnenes sociale udvikling, ligger det pædagogiske personale stor vægt på at støtte op om børnenes muligheder for at deltage i sociale fællesskaber. Det være sig ved at sig ved de samspil børnene indgår i både med hinanden eller de voksne, men også i de konkrete aktiviteter børnene kan deltage i løbet af en dag.

Det er i samspillet at børnene får opbygget relationer til både de andre børn og voksne, og derfor har det pædagogiske personale i institutionen et særligt øje for deres rolle og ansvar i disse relations dannelser. De justerer sig i forhold til hvilke intentioner de ser hos barnet samt hvilken situation barnet er i. Dette gøres ved at være opmærksom på sprog, kropssprog samt ved at være i øjenhøjde med børnene og italesætte de følelser det pædagogiske personale kan se. Det kan f.eks være i vuggestuen hvor et barn græder fordi et andet barn har taget legetøjet fra det, det pædagogiske personale italesætter situationen med få ord, ved at gøre børnene opmærksomme på hinandens følelser.

”x bliver rigtigt ked af det, kan du give legetøjet tilbage så X bliver glad igen”

I de voksenstyrede aktiviteter i institutionen skaber vi rammerne for et socialt fællesskab, hvor målet er at alle børn inviteres til at være en del af fællesskabet hvilket f.eks kan ses i den måde hver gruppe holder samling på. I vuggestuen er det rundt om et bord hvor alle børn er i øjenhøjde med de voksne, og har gode muligheder for at følge med og deltage på egen præmisser. I børnehaven er hver samling tilegnet den aldersgruppe som børnene er i, hvor det pædagogiske personale har et øje for hvad børnegruppen har brug for og kan mester. Er der børn i en udsat position får de hjælp af en voksen til deltagelse eller mulighed for at observere samlingen udefra. Det pædagogiske personale har øje for børnenes input og derfor bliver nogle samlinger fortaget på maven hvis et af børnene har svært ved at sidde på numsen den dag. På denne måde skaber vi mulighed for at alle børn kan deltage på det niveau de er, samt skaber mulighed for at alle bliver set og hørt.

Hvis der opstår konflikter i børnehaven forsøger det pædagogiske personale at finde frem til hvad der skete i stedet for hvorfor og hvem. Ved at finde frem til hvad der skete giver det pædagogiske personale alle børn mulighed for at få deres version frem, herudfra kan de støtte og guide til en løsning samt hjælpe med at tage en beslutning. Det er vigtigt for børnenes sociale udvikling at de lærer at kende egen såvel som andres følelser og oplevelsesverden, for herigennem at styrke relations dannelsen. Ved at give begge sider af en konflikt plads, skaber det pædagogiske personale mulighed for at børnene udvikler empati som kan hjælpe dem med at gøre samspillet til hinanden og de voksne endnu bedre.

Ydermere har det pædagogiske personale en opmærksomhed på at skabe læringsmiljøer omkring børnene der støtter dem i deres trivsel og sociale omgang med hinanden. Dette kommer bl.a. til udtryk i de pædagogiske idræts lege, hvor personalet har blik for at være deltagende sammen med børnene, være ved siden af for at kunne støtte op om legen samt at have en pædagogisk bagdør klar til de børn der har svært ved at

være i legen. På legepladsen er personalet meget ved siden af børnes leg for at give dem plads til at udforske og eksperimentere, samt at iagttage hinandens legemetoder. Personalet deltager gerne for at hjælpe en leg videre eller få flere med ind i en leg, og nogle gange bare fordi den ser sjov ud.

For at få en gensidig forståelse af børnenes sociale udvikling værdsætter vi det gode forældresamarbejde, hvor vi forsøger at finde tid til den gode historie fra hverdagen. Det er dog også i dette samarbejde med forældrene at vi som personale kan italesætte de områder der kan være svært for et barn og på denne måde skabe mulighed for at barnet bliver mødt ens både i institutionen og derhjemme.

Praksis eksempel fra vuggestuen: Der er taget en trampolin ind på stuen samt lavet en motorikbane. Børnene skal starte i den ene ende af banen, ved at kravle op på nogle puder og derefter hoppe ned på trampolinen. En voksen guider børnene og en anden styrer hvor lang tid børnene skal være på trampolinen ved at synge en sang der tydeliggør hvornår det er en andens tur til at hoppe på trampolinen. Her udfordres børnene i at skulle vente på tur, og de indgår i samspil med både de andre børn og de voksne. Enkelte børn deltager ved at iagttage de andre børn. Da aktiviteten har været i gang i et stykke tid, kravler et af disse børn hen til trampolinen, og forsøger at komme op på puderne.

Praksis eksempel fra børnehaven: en gruppe drenge er i gang med at bygge et hus af brædder, ude på legepladsen. De snakker meget om hvor højt huset skal være, og at der skal være en dør, og et vindue. Ved siden af har der stået en dreng og kigget længe, han går lidt frem og tilbage men holder øje med de andre drenges leg. Til sidst går han hen til dem og spørger ” skulle vi ikke sige jeg, var arbejdsmanden og hentede brædder til jer?” det synes de andre drenge var en god ide og de lod ham hente alle de brædder de skulle bruge.

Udviklingspotentiale:

Vi ønsker at...

Blive ved med at finde aktiviteter og gode sætninger hvor den voksne inddrager andre børn i en igangværende leg, med stor respekt for den leg der er i gang.

Være endnu tættere på legen i flere tidsrum for at kunne støtte og guide de børn der har brug for dette.

De 6 læreplanstemaer

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Sprog udvikles i nære relationer, dvs i familien og i institutionen i interaktion med både andre børn og det pædagogiske personale. Vi er bevidste om at være gode sproglige rollemodeller, og tager os tid til at være nærværende i samtaler med børnene. Vi lytter og spørger nysgerrigt ind til børnenes fortællinger, og udforsker deres undringer og spørgsmål sammen med dem. Vi gør os umage for at stille åbne spørgsmål og har fokus på, at alle samtaler har mindst 4 og gerne flere turtagninger. Vi benytter i udgangspunktet et simpelt sprog, men udvider det hele tiden med nye ord og begreber, alt efter det enkelte barns udviklingsniveau. Vi rettesætter ikke forkert udtale, men gentager ordene korrekt.

Sproget holder aldrig fri og kan ikke lukkes inde i et rum. Derfor har det pædagogiske personale fokus på at benytte sproget aktivt i alle rutiner, leg og aktiviteter. Der sættes ord på alle handlinger og på de ting, vi omgiver os med og bruger. Læringsrummet på badeværelset er vi særlige opmærksomme på at bruge aktivt, da vi her ofte er 1:1 og derfor har rig mulighed for at skabe en tæt kontakt til det enkelte barn. Det styrker ikke kun sproget, men også tilknytning, tryghed og stjernestunder.

Særligt for børn i udsatte positioner er det vigtigt at udvikle sproget idet sproget er nøglen til mange fællesskaber og relationer. Legen er en vigtig øvebane, idet barnet her skal kommunikere både verbalt og nonverbalt for at opretholde og udvikle legen. Det pædagogiske personale skal være tæt på legen for at hjælpe med at oversætte andres ord og intentioner, når de ikke forstås. Det pædagogiske personale giver børnene ord og sætninger, der hjælper dem videre i legen.

Vi tilbyder et sprogligt miljø, hvor der er adgang til bøger, skriveredskaber, papir og visuelle indtryk i form af bogstaver, tal og billeder som giver anledning til spørgsmål og samtaler.

I vuggestuen kommunikerer de fleste børn nonverbalt og med lyde. Det pædagogiske personale sætter ord på alle handlinger, både egne og børnenes. Ord og sætninger gentages mange gange, og selvom børnene ikke kan svare med ord, stilles der spørgsmål som lægger op til dialog. Dette især til de ældre vuggestuebørn. Sange, rim og remser benyttes dagligt og både som aktivitet og i rutiner fx på badeværelset.

Vi har også tilføjet et punkt på den pædagogiske plan hvor sproget har fokus, på den måde tager det pædagogiske personale stilling til hvordan de vil arbejdet med sproget indenfor det bestemt tema.

Praksiseksempel fra vuggestuen: En pige løber rundt på stuen og siger høje lyde. En voksne spørger "vil du gerne løbe? Prøv at stå henne ved døren, så tæller jeg til 3 og så kan du løbe hen til mig": Pigen smiler og stiller sig hen til døren. Den voksne tæller til 3 og pigen løber rundt på stuen igen. Det tager nogle forsøg før der kommer struktur på legen.

Dagen efter tager den samme pige fat i hånden på den voksne og trækker den voksne over på samme plads på gulvet som dagen før. Pigen stiller sig hen til døren og smiler. Den voksne siger "Du vil gerne lege løbeleg

ligesom i går?" Piger siger en høj lyd og smiler og løber hen til den voksne. Den voksne griber pigen i et kram og siger "prøv igen, så tæller jeg til 3". Pigen stiller sig straks tilbage ved døren og venter med at løbe, til den voksne har talt til 3. Når pigen lander i et kram hos den voksne, siger den voksne fx "du løber stærkt" eller "du kunne vente til jeg havde talt til 3 – det var flot".

Praksiseksempel fra børnehaven:

Når barnet møder ind tager vi imod og hjælper med at sige farvel til mor/far. Ofte fortæller barnet noget fra morgenen hjemme som starter en dialog. Hvis barnet har brug for det, hjælper vi det i gang med en leg.

I den børneinitierede leg frem mod samling, er der mange små hverdags snakke fx over billedet på et puslespil eller det der bliver bygget i LEGO.

Til samling synger vi og snakker om forskellige emner. Her lærer børnene at lytte til hinanden og vente på tur. De tæller hvor mange børn og voksne der er i børnehaven, og alle navne bliver nævnt.

Vores formiddagsaktiviteter rummer mange muligheder for dialog om det vi laver, og oplever sammen. Vi taler undervejs, men også bagefter når vi spørger "kan du huske..."

Under frokosten sidder børnene i mindre grupper med en voksen i hver gruppe. Også her tales der om meget forskelligt fx hvad der er i madkassen og om oplevelser hjemmefra eller fælles oplevelser i børnehaven.

På legepladsen er den børneinitierede leg i fokus. Her skal sproget bruges til at skabe, forhandle og opretholde leg og relationer. Det pædagogiske personale interagerer og observerer, for at hjælpe der hvor det er nødvendigt. Der er næsten altid mulighed for at deltage i en voksenstyret leg, hvis barnet har brug for- eller lyst til dette.

Eftermiddagsfrugten serveres i rolige rammer i mindre grupper. Det giver mulighed for at have snakke med det enkelte barn eller mindre børnegrupper.

Eftermiddagens leg inde og ude er igen et rum for at udvikle børnenes sprog gennem leg. Det pædagogiske personale er tæt på børnene og hjælper med ord og sætninger, så alle forstår og kan deltage i legen.

Når barnet bliver hentet, siger vi farvel og tak for i dag, og giver ofte en lille historie fra dagen med på vejen hjem.

Udviklingspotentiale

Være endnu tættere på legen i flere tidsrum for at kunne omsætte og oversætte for de børn, der har brug for dette.

Benytte læsning i højere grad – i små grupper og med den enkelte. Skabe rutiner omkring brug af bøgerne.

De 6 læreplanstemaer

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Vi er en idræts institution, hvilket betyder at vi har et fokus på at børnene bruger kroppen til at lære med, det er igennem bevægelse og sansemotorik børnene lærer at mærke og kende deres krop. Det pædagogiske personale har et øje for at alle børn støttes i at udfordre, eksperimentere, mærke og passe på deres krop, da der herigennem skabes mulighed for både den fysiske og psykiske trivsel. Når personalet skal planlægge et nyt tema for børnegruppen, gøres det ud fra et planlægningsredskab som kommer fra Ringsted kommune, da vi har bevægelse som fokus for planlægningen har vi tilføjet et punkt til dette redskab, dette område bruges til at planlægge hvilke fokusområder der er væsentligt at arbejde med for børnegruppen. Der er fire forskellige områder som giver et fokus på enten det fysiske, psykiske, sociale eller kognitive læringsmiljø som aktiviteterne planlægges ud fra.

I vuggestuen indbyder alle stole de børn, der selv kan gå, til at kravle op og ned selv, rutinerne er indrettet sådan at børnene deltager med f.eks. at gå over til et skab, åbne lågen og ligge deres hagesæk ned i vasketøjskurven. Herudover er bordene enten væghængt eller på hjule så stuen kan laves om til en stor tumle legeplads eller rum hvor der kan kastes og løbes efter bolde i alle størrelser.

Det er væsentligt at læringsmiljøerne indbyder til mange forskellige kropslige erfaringer for børnene, da det er herigennem børnene har mulighed for at erfare verden. Vi bruger bl.a. hallen for at tilbyde et sådant læringsmiljø, hver mandag når mellemgruppen fra børnehaven går derved bliver der altid startet med opvarmning af kroppen, en masse forskellige kropslige aktiviteter og afsluttet med rolig musik. Her bliver børnene opfordret til at ligge på ryggen, lytte til musikken og mærke hvordan deres krop føles mod gulvet, for herigennem at få dem til at mærke kroppen og få dem ned i gear for at de kan mærke hvordan kroppen følelse når den er i ro.

På vores legeplads har vi forskellige områder der er indrettet som læringsmiljøer der understøtter alle børnenes sansestimulering. I vores sansehave kan børnene dufte, smage, røre og høre om de forskellige planter der vokser frem. Der skal luges ukrudt, vandes, fjernes sten og rives blade som alt sammen er med til udvikle børnenes grundmotorik da både fin og grov motorik udfordres for alle aldre.

Ved at børnene deltager i bevægelses fællesskaber sammen med voksne der udviser glæde for bevægelse, skabes der mulighed for at børnene kan øve sig i mestring af kropslige udtryk og indtryk. Dette vil styrke deres evne i at aflæse og forstå andre børn og voksnes gestik, mimik og kropsligt udtryk. Den anden fredag i hver måned mødes hele institution til det vi kalder bjørnegymnastik, her starter vi i gården med opvarmning til musik alle børn kender, hvor en voksen står foran børnene og laver alle øvelserne børne efteraber. Vuggestuebørn som de ældste børn er blandt på kryds og tværs, de danser og laver øvelser på det niveau de er på og personalet støtter op, det er okay at øve sig og gøre sig bekendte med hvad der forventes af kroppen.

På denne måde skaber personalet mulighed for at alle børn kan udvikle kropsideitet i gennem kropslig erfaring i socialt et sammenspil.

Praksis eksempel fra vuggestuen:

Praksis eksempel fra børnehaven: en dreng er ikke særlig glad for at gå til LOB. Forældrene kommer til den voksen og fortæller dette og de aftaler at der kun bliver talt positivt om LOB samt al kropsligt drengen laver bliver omtalt med glæde og anerkendelse, både hjemme og i børnehaven. Efter nogle gange til LOB begynder han at udfordre sig selv og for stor anerkendelse for det, fra både pædagoger og instruktør. Til sidst overvin-der drengen sin frygt for højder og hang i trapezen, med hjælp fra en voksen. Men som drengen sagde "det er okay, jeg øver mig jo"

Udviklingspotentiale: vi ønsker at blive endnu tydeliger i vores arbejde med pædagogiske idræt så det også kommer til udtryk i de spontane opstået lege.

De 6 læreplanstemaer

Natur, udeliv og science

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Alle børn skal opleve et bredt udsnit af naturen såsom skov, strand og å uanset hvor de vokser op. Vi benytter de naturområder vi har adgang til, både til mindre projekter med bestemte mål og aktiviteter for øje, men også til en spontan tur ud for at se, hvad der gemmer sig. Det pædagogiske personale udforsker sammen med børnene og snakker om, hvad det er, hvordan det lever og hvordan vi mennesker påvirker naturen fx hvis vi smider vores affald i skoven.

Uderummet skal give mulighed for at sanse, bevæge sig og udvikle fantasi og kreativitet. Vores legeplads indbyder til både konstruktionsleg, rollelege og motoriske lege. Der er mulighed for at gå på opdagelse på naturlegepladsen, gemme sig i skoven og finde smådyr under stammerne. Der er forskelligt underlag at udfordre kroppen på, ligesom der er forskellige legeredskaber, cykler og mooncars. Det pædagogiske personale er tæt på børnenes leg og støtter dem i at opdage nye relationer og nye lege. Børnene støttes også i deres nysgerrighed og deres evne til at udfordre egne grænser.

Vores sansehaver giver mulighed for at snakke om årsager og sammenhænge når vi planter små frø, som med vand og sol bliver til grøntsager, vi kan spise. Vi snakker om, hvad der er i jorden og hvordan vi skal passe haven, for at de små frø bliver til grøntsager, vi fx kan tilberede over bål. Ved bålet snakker vi om træet vi brænder af, og at selvom det er hyggeligt med bål, skal vi huske at passe på træerne. I haven og ved bålet kan alle børn deltage uanset køn, alder og sprog. Det er et oplagt rum, at have særlig fokus på sprogstimulering, når 1 voksen går og nusser i haven sammen med 2-3 børn.

De forskellige vejrfænomener der hører årstiderne til, snakker vi også om. Vi benytter vores uderum hver dag året rundt. Det giver mulighed for at opleve både sol, regn, hagl, sne og frost. Spørgsmål som hvorfor sneen ikke altid bliver liggende på jorden og hvorfor vi bliver varme i kinderne når solen skinner, snakker det pædagogiske personale med børnene om.

Når børnene vasker hænder, snakker det pædagogiske personale også om naturen idet vi taler om, at begrænse vores vandforbrug så der er til mange år endnu. Også når vi bager boller til eftermiddagsmaden taler vi om bæredygtighed, idet vi bruger resten af havregrøden fra morgenmaden i bolledejen.

Praksiseksempel fra vuggestuen: Det er regnvejrs og har været det nogle dage i træk. Der ligger vandpytter udenfor vinduet i vuggestuen. En dreng peger ud af vinduet og siger nogle lyde. En voksen sætter ord på for ham "Du kan se vandpytten udenfor". Drengen tager den voksnes hånd og trækker hen mod døren til garderoben. Den voksne spørger "vil du gerne ud og lege i vandpytten?" Drengen smiler og nikker. 3 børn får regntøjet på sammen med den voksne, og de går ud i regnen. Drengen er straks henne i vandpytten, og

tramper i den, så det sprøjter. En pige synes det er mærkeligt at mærke regnen på kinderne og tørrer hele tiden kinden af med hånden. Det sidste barn er ligeglåd med vandpytten og går op i sandkassen, hvor han begynder at mørke på sandet, som er vådt.

Praksis eksempel fra børnehaven: Fredagsløb. Hver fredag løber børnegruppen en tur. Børnene løber i eget tempo og kan stoppe undervejs, når de opdager noget, der optager dem. Nogle gange er det på hårdt underlag, nogle gange på blødt underlag. Nogle gange løber vi ved åen, nogle gange i parken og nogle gange rundt i byen. Børnene oplever forskellige dyreløde, dufte fra naturen og ser mange dyr og planter på vores løbeture. Det giver anledning til snakke både med det enkelte barn og i mindre grupper.

Udviklingspotentialer

Etablere zoner på legepladsen, der indbyder til forskellige former for leg

Finde/udvikle lege, som har udgangspunkt i science. Fx lege hvor der skal findes en stor, en mellem og en lille pind.

Komme endnu tættere på børnenes lege, så det pædagogiske personale i højere grad kan gribe og følge børnenes spor og nysgerrighed.

De 6 læreplanstemaer

Kultur, æstetik og fællesskab

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Vi har børn fra forskellige kulturer i institutionen og det er vigtigt for os at skabe et læringsmiljø, hvor alle føler sig som ligeværdige deltagere i fællesskabet uanset kulturel baggrund. Det gør vi ved at italesætte forskelle positivt og være nysgerrige på alle børnenes baggrund, meninger og handlinger.

Vi understøtter børnenes nysgerrighed på hinandens kulturelle baggrund ved fx måltidet, hvor vi taler med børnene om, at vi spiser noget forskelligt og at det kan være kulturelt betinget. Også ved maddage kan der komme kulturelt betingede forskelle i spil, og menuen kan være fra en bestemt kultur.

Børn skal undersøge og arbejde med forskellige materialer og måder at udtrykke sig på kunstnerisk. Vi har altid papir, farver, pap, sakse og lim tilgængeligt for børnene. Når vi laver kreative aktiviteter, gør vi os umage for at variere udbuddet af materialer og måder, at arbejde med dem på.

Vores traditioner gennem året er med til at skabe fællesskab om oplevelser. Særligt julemåneden byder på mange traditioner. Vi tager i teatret, vi holder adventssamlinger hvor hele huset deltager, vi går til julegudstjeneste, spiser julefrokost og sætter grød op til nissen. Vi snakker med børnene om hvordan der holdes jul forskellige steder i verden og også om, at nogle steder fejrer man ikke jul, men en anden højtid på et andet tidspunkt.

Vi fejrer også fastelavn, går til påskegudstjeneste og spiser påskefrokost og går til høstgudstjeneste. Vi har mange traditioner sammen med forældre og børn gennem året – bla blomsterdag, sommerfest, familiemotivationsdag, luciaoptog og julefest. Vi deltager også i de kulturelle arrangementer vi bliver inviteret til ude i byen fx SPIL DANSK- dagen.

Praksiseksempel fra vuggestuen: Der skal laves julegaver til mor og far. Børnene får hver et lærred og får lov at vælge hvilke farver, de vil have på. Der lægges et stykke husholdningsfilm ud over lærredet med malingklatter på, og børnene fordeler malingen med fingrene.

Praksiseksempel fra børnehaven: Vi skal have temauge med Eventyr. De voksne har valgt 4 eventyr og børnene skal arbejde hele uge i 4 værksteder. Børnene er medbestemmende i, hvordan de vil arbejde med og præsentere deres eventyr. Gennem ugen er alle medskabende af bla billeder, der viser scener fra eventyret, et stort papmache-træ som heksen kan kravle ned i, udklædning, en lille film, hvor børnene spiller eventyret, en hjemmedigtet sang mm.

Ved ugens slutning vises det hele frem for forældrene.

Udviklingspotentiale

Udvide børnenes viden om andre kulturer end den danske.

Blive bedre til at inddrage digitale medier i vores pædagogiske praksis.

Evalueringsskulturr

I springfidusen er vi lige går i gang med en plan for brug af pædagogiskplaner. Vi har på vores pædagogisk plan tilføjet to punkter under punkt 3. Punkterne er tilføjet som 3,A og 3,B.

Punkt 3. a er fokusområder. Psykisk, fysisk, kognitiv og social. Der kan kun vælges en af punkterne. Fokus punkter arbejder vi med i pædagogisk idræt.

3.b er sprogindsats, hvor vil der være fokus på i denne indsats? Og der kan vælges en af 4 muligheder. Forstå begreber, Sproglig hukommelse og sætningsdannelse, Begreber og ordforråd og Sprog og lytte evne.

Årshjulet for pædagogisk planer er:

- Der skal laves pædagogisk plan for hver stue/gruppe. Temaer der arbejdes med i løbet af året. min 4 temaer.
- Der skal laves pædagogisk plan for enkelte børn eller grupper med få børn. F.eks. sprog, socialisering osv.

På personalemøder vil personalet inden mødet få tilsendt de 4 pædagogisk planer. Vi skal på mødet reflektere og evaluere i form af reflekterende team.

Det vil være en tid efter mødet, hvor personalet kan tilskrive refleksioner og evalueringer. Når den pædagogiske plan er helt klar skal den gennem, som idekatalog til senere brug. Der vil ligeledes blive en udgave, hvor evt. navne bliver slettet og der til bliver tilføjet billeder. Den udgave skal lamineres og bruges til dokumentation til forældre og andre interesserede i vores pædagogisk arbejde. Denne form for dokumentation kan være gavnlig for f.eks. forældre der er ordblinde eller har et andet sprog. Børnene kan sammen med deres forældre bruge "bogen" som dialog redskab.

Fremtid.

Der er udarbejdet et årshjul med 4 temaer, som gælder hele institutionen. De 4 temaer skal være gennemgående for år til år.

Eks. For temaer:

Januar til og med uge 6. Tema: Rim og Remse.

Begrundelse: Alle vores børn ligger lavt i deres 3 års sprogvurderinger i Rim og Remser. Sprogvejleder laver oplæg inden temaet starter.

Uge 8 – til og med april. Tema: Science.

Begrundelse: det er lovkrav at alle børn skal arbejde med Science. Og foråret er en god tid.

August – uge 41. Tema. Hvem er jeg / personlig dannelse.

Begrundelse: De fleste børn har brug for at arbejder med deres relationer og gruppedynamikker.

Uge 43 – 51 Tema: Jul.

Begrundelse: Traditioner, kulturelle udtryksformer.

Der skal arbejdes med yderligere pædagogiske planer sideløbende med de 4 overordnede temaer. Som er målrettet f.eks. mindre grupper, hvor der arbejdes med: sprog / relationer, sansemotorik, osv.

Indsamling af data og evidens for vores pædagogiske arbejde.

Når årshjulet har været i gang nogle år, vil der være evidens til en undersøgende analyse af børnegrupperne. F.eks. har det nogen betydning, at der er flere to sproget, er der en årgang der er særlig udfordret, kan man se i evidensen at det er børn der har gået i vores egen vuggestue osv.

Denne analyse og refleksion vil vi gerne have med sfo personale, både før, under og efter spireforløbet er i gang. Altså fra september til september.

Når vi har haft en refleksion med spirepersonale og på vores personalemøde kan vi bliver endnu skarpere på at sætte retning og mål for netop den aktuelle børnegruppe i det indeværende år.